

Halk Sağlığı Bakış Açısıyla İnfodemi Yönetimi

Prof. Dr. Dilek ASLAN

Hipokrat
Yayıncılık

© Aralık 2022
**HALK SAĞLIĞI BAKIŞ AÇISIYLA
İNFODEMI YÖNETİMİ**

ISBN: 978-625-7399-90-6

Tüm hakları saklıdır. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yasası gereği; bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Hipokrat Yayınevi'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bölümler içinde kullanılan resim ve bilgilerin sorumluluğu kitabın yazarına aittir.

Yazar

Prof. Dr. Dilek ASLAN

Yayıncı

Hipokrat Yayınevi

Grafik-Tasarım

Hipokrat Grafik Tasarım

Baskı - Cilt

Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.

İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1 Yenimahalle/Ankara

Tel: 0312 395 85 71 • Sertifika No: 47479

Hipokrat
Yayıncılık

Süleyman Sırrı Cad. No:16/2 Sıhhiye
Tel: (0312) 433 03 05 - 15 ANKARA
www.hipokratkitabevi.com

İnfodemi yönetimine katkı sunanlara ithafen...

Değerli okurlar,

Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) gezegende yaşayan herkese çok sayıda deneyim kazandırdı. Akademik çalışmalar içinde olanlarımıza; birey ve toplum sağlığı için bildiklerimizi ve yeni öğrendiklerimizi yazılı hale getirerek başkalarıyla paylaşma sorumluluğumuz olduğunu bir kez daha hatırlattı.

Halk sağlığı çalışmalarım sırasında bilginin güncelliği ve doğruluğu, bilimsel kanıtın vazgeçilmezliği, bilginin toplumsal değeri her zaman öncelik verdiğim konular arasında olmuştur. Pandemi sürecinde bu konulardaki sorumluluğum akademide çalışan her birey gibi artmıştır. Bu motivasyonla konuya özel olarak yaptığım ileri okumalar ve aldığım eğitimler mevcut halk sağlığı birikimimin de katkısıyla siz değerli okurlara sunduğum infodemi yönetimini konu alan bu kitabın ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Kitap içeriğinde; veriden bilgiye uzanan yolculuğa, infodemi kavramının tanımına, kavramın halk sağlığı disiplini içindeki yerine, infodeminin kaynaklarına, belirleyicilerine, görüldüğü katmanlara, infodeminin olası sonuçlarına, örneklerine ve etkilediği özel gruplara, infodemi yönetimi kavramına ve infodemi yönetiminin gereksinim duyduğu temel bakış açılarına yer verilmiştir.

Birden fazla sayıda disiplinin özgün bakış açılarıyla birlikte ürettiği infodemi yönetimi alanı transdisipliner bir çalışma alanıdır. Bakış açısıyla da uyumlu olarak; kitap içeriğinde infodemi yönetimi kavramını kullanırken yönetim, mücadele, önleme gibi geniş bir yelpazeyi anlatmaya özen gösterdiğimi de sizlerle paylaşmak isterim. İnfodemi yönetiminin tam da bu gerekçelerle halk sağlığı çalışmaları arasında vazgeçilmez bir yere sahip olduğunu düşünüyorum.

Değerli okurlar,

Yaşam boyu öğrenme hepimiz için çok önemli bir olanak. Yazarken öğrenmek de son derece zenginleştiren ve heyecanlandıran bir süreç. Yazarken oluşturduğum içeriğin sınırını tıp ve halk sağlığı uzmanlık eğitimlerime ek olarak konuya özel tamamladığım eğitimlerin bana kazandırdığı yetkinlikler çizmiştir. İçerik, kitabın ait olduğu tarihsel dönemin bilgilerini içermektedir. Dolayısıyla, siz değerli okurların bu sınırlılıkları dikkate alabilmenizi dilerim.

Kitabı yazmaya karar verme aşamasında ve yazım sürecinde beni yüreklendiren ve destekleyen arkadaşlarıma, kitap yazarak edindiğim akademik birikimi yansıtmaya sorumluluğumun gelişmesine katkı sunan hocalarıma, meslektaşlarıma, çalışma arkadaşlarıma, annem ve babam başta olmak üzere güzel ailemin her bir ferdine teşekkür ederim.

Saygılarımla...

Dilek ASLAN

Aralık 2022

Yazar Hakkında

Dilek Aslan, 1988 yılında İçel Anadolu Lisesi'nden mezun olarak üniversite yaşamına başladığı Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'ndeki eğitimini 31 Temmuz 1994 tarihinde tamamlamış ve tıp doktoru (MD) olmuştur. Dr. Aslan, halk sağlığı tıpta uzmanlık eğitimini Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nda 1996-2000 yılları arasında sürdürmüştür ve 2000 yılında halk sağlığı uzmanı olmuştur. Dr. Aslan 2004 yılında Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beslenme ve Gıda Bilimleri Yüksek Lisans Programını tamamlayarak Beslenme ve Gıda Bilimleri Bilim Uzmanı (MSc) olmuştur.

Dr. Aslan, 2004 yılında Yardımcı Doçent, 2005 yılında Doçent ve 2010 yılında Profesör olmuştur. Dr. Aslan, halen Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nda öğretim üyesidir.

Dr. Aslan'ın çalışma alanları arasında toplum beslenmesi, uluslararası sağlık, yaşlı sağlığı, sağlık eğitimi ve sağlığın geliştirilmesi, gibi halk sağlığının temel alt disiplinleri bulunur. Dr. Aslan, COVID-19 sürecinde toplum bilgilendirmesinin halk sağlığı disiplini ile keşiştiği alanlarda çalışmalarına ağırlık vermiştir. Bu nedenle Dr. Aslan'ın infodemi yönetimi konulu çalışmaları Dünya Sağlık Örgütü tarafından Kasım-Aralık 2021 döneminde düzenlenen İnfodemi Yönetimi (Infodemic Management) konulu (sertifikalı) kursu tamamlamasının ardından hız kazanmıştır. Bu konudaki çalışmalarını bilimsel platformlarda ve topluma yönelik olarak sürdürmektedir.

Dr. Aslan'ın bilimsel ve toplumsal düzeyde editörlükleri, bilimsel makaleleri, dergi editörlükleri, kitap editörlükleri, kitap bölümü yazarlıkları bulunmaktadır. Dr. Aslan'ın çeşitli düzeylerde mesleki dernek üyelikleri, sağlığın korunması ve geliştirilmesi amacıyla topluma yönelik çalışmaları bulunmaktadır.

İçindekiler

Bölüm 1

Bilgi Üzerine 1

Bölüm 2

İnfodemi Kavramı..... 7

Bölüm 3

Halk Sağlığı ve İnfodemi 23

Bölüm 4

İnfodeminin Kaynakları, Belirleyicileri ve Görüldüğü Katmanlar 31

Bölüm 5

İnfodeminin Olası Sonuçları..... 37

Bölüm 6

İnfodemi Örnekleri ve Etkilediği Özel Gruplar 43

Bölüm 7

İnfodemi Yönetimi 53

Bölüm 8

İnfodemi Yönetiminin Gereksinim Duyduğu Bakış Açılıarı 69

